

ZAZPIGARREN TXITATXOA

(Sakiren ipui baten moldapen aski askea)

Jon Iriarte

HOSPITALE BATEAN. EGUNEZ BARRUAN

Iluntzea da. Pasiloetan ez dabil ia inor ere, edifizioa erditzalean dago.

Enfermerak elkarrekin txatxaleatzen ari dira, gizonezkoek ordea komestazioan dihardute emakumeek baino izkilimina-tsuago.

Noizean behin pertsonaren bat lehiatilara iritsi eta pase bat eskatzen du. Hiri txikietan ohi den gisa, heltzen diren per-sona hoiiek zerbait esaten dute isilik ez egotearren eta guz-tiek beren berandu ibiltzea justifikatzen saiatuko dira. Hen-ryk dozena bat aldiz jarraian jasan behar du monologo antze-rakoa: behin zortziretan ixten duen karamelera bat izango da, beste behin jolasa besterik ez daukan mutiko uherra sopl-a-mokos batez konbentzitua mandaturako... beti diferenteak baina beti berdinak.

Lana bukatzeko horma erloju bat dute etsai. Erlojuak hiru beso ditu eta bakoitza bere antojura dabil. Iluntze guztietan langile guztiek haien muturretara lotuak dirudite eta astoek ejeari bueltak emanez pozuetatik ura ateratzen modura lan-gileek beraien saminak, inuzentekeriak edo planak isurtzen di-tuzte borborrean.

Lau enplegatu daude lehiatilaren ostean eta asteburu au-rreran. Heuretarik bat Henry da.

GEORGE.—Etxera joan, usaigoxa bota eta lagun baten urteguna ospatzera etxean antolatatu duen partyra.

PAT.—Ez daukak sasoi txarra gau osoa tunan ibiltzeko ere. Ba nik lasaiago ibiltzeko ustea zeukeat. Lehen ere holakoak egin gabeak ez gaituk eta. Bihar goizean ehizara irtetzeko asmoa diat eta arratsaldez (Henryri begiratu eta esango dio zuka, adin kontuagatik...) boxeoa ikustera jetsiko naiz tabernaraino.

Henry paper batzuk atontzen arituko da sekulako aurpegi motelez.

HENRY.—Ez hasi berriz horrekin, badakizu gaztetako afeziyua dela ta.

PAT.—Nik beti pentsatu dut amodioak ez duela bururik endredatu behar eta ezkontza jatorduak prestatuko dizkizun emakume batez jabetzeko papelea besterik ez dela.

GEORGE.—Hori da suabidadea. Horixe esan beharko diet neskatilei gaurko festan kandelengatik etxeak sua hartzen badu bizkor aldegin dezaten.

HENRY (Georgeri).—Ez dut ulertzen oraindik nola ez duen borrero ofiziorik hartu.

PAT (Azalpenetan hasita).—Bien. Badakit ez naizela oso fina, baina beti izan naiz antzekoa. Zu ordea (Henryri destainaz) ezkondu zinenetik txoriburututa zabilta. Aurretik itsua zinen boxeo arloan, igotzen duzu aldarera eta Claius Clairen izena ere ahaztu egiten zaizu santiamenean. Erotu ezik ezin da hain bizkor aldatu. Ez da normala boxeozale sutsu bat aitagurea batez liburu kopiatzaile bihurtzea.

GEORGE (Henryri).—Ni hemen nabilenetik ez duzu holakorik aipatu. Liburu kopiatzailea zarela?

PATEK (moztuz).—Bai. Ez zara inoiz konturatu ze letra txukuna daukan gure lankideak? Ezkondu zenetik horretan ematen du denbora, Shakespearen idazlan guztiak eta Dos-

toievskiren garrantzikoena kopiatuak dauzka. Gero beste gauzetarako astirik ezin hartu. (Henryri burlaka) Horrela ez dago abizena aurrera ateratzerik.

HENRYK (Sutan).—Lotsagabe hori, ea poliziak barrura eramaten zaituen astelehena orduko.

(Besteei) Orain lagun batekin egon behar dut. Aio.

TABERNA BARRUAN. EGUNEZ

Orma ilunek leihotatik sartzen den argitasuna jaten dute. Mostradorean jende bakartia nora begiratu ez dakiela, eta malda batzuk igota jendea hitz egiteko batzen da mahai borobilen inguruetan.

HENRY.—Begira Stik! Lanagatik eta eguneroko estatusunengatik ez dut koittarik jotzen. Ondo dakizu lan orduetatik kanpoko bizitzaren tristezia eta monotoniak errebentatzen nauela. Interesdun gauzarik ez zait egundo gertatzen.

STIK.—Tira Henry! Hoiek gizon guztien kontuak dira... esplikiaiezadazu bestela zergatik betetzen diren sex-shopak asteburu oro. Jendeak egunerokotik aparte zer bait behar du.

HENRY.—Hasi zara berriro ere inoren kontura barre egiten, ezta?

STIK (Henryk ez harrapatzeko besteko ironiaz).—Lagun baten lepotik barre nik? Holakorik ez Henry... ez didazu ukatuko asperdura gaur egungo gizartearen eta bereziki gizonen minbizia denik.

HENRY.—Zer esaten ari zaren badakizu? Nik deitu laguntza eske eta azkenean neuk eraman beharko zaitut erotzeko ateraino.

STIK.—Berriz ere txantxetan nabilela usteko duzu, baina gauza argi eta eztabaida ezina erakutsiko dizut. (Alde batetik bestera begiratzen du eta mostradoreko tipejoak banan banan aztertzen ditu klandestinoki hitzegiten hasi orduko. Erakunde armaturen bateko informazio sekretua baleu-

ka bezela arituko da). Emakume kontua zergatik ez den galdegin nahian ikusten zaitut eta nik bi hitzetan erantzungo dizut laister. (Misterio kutsua hitzetan) Esaidazu baina, lehenengo, nola ikusiko luketen andrazko bat sex-shop baten atarian zai, edo, okerrago dena, esaidazu nongo putetxean eskeiniko dioten arra t'erdiko buztan bat.

HENRY (Moztu nahiean).—Onartzen dut, gizartea horrela dago baina...

STIK (Bukatzen uzten ez diolarik).—Utzidazu azalpena bukatzen.

Zertara horrenbeste dato? Ba emakumeek, telebistaz ikasi duten bezela, beraienak ez diren gizonen beroaldiak irabazteko askoz ezkutuago ibili behar direla.

HENRY.—Zu eta zure tesiak...

STIK.—Hori da nire arrazonamendua. Emakumeek asmamena gure aldean trebatua dutela eta punta egiten ari direneko asperdura, itxura bakarrik dela. Lan detektibeskoan arituak dira gehientsuak.

HENRY.—Eta horrek zer esan nahi du? Nire emazteari galdegin behar diodala gure etxean emakumeak noiz eta nola sar ditzazkedan bera enteratu gabe?

STIK.—Henry. (Isildu eta begietara begiratzen dio) Koploso haundi bat zara.

HENRY (Moskeauta).—Gaurkoz nahiko barre egin duzu nire kontura eta emaidazu gutxienez monotoniatik ihes egiteko errezetatxoren bat. Ala berriz kontatuko dizut nire bizitza osoa eta bizitzako gauza hutsal guztiak?

STIK.—Ez, holakorik ez. Saiatuko naiz, baina bihar edo bihartik aurrera, azkenengo trenak aldegingo dit ezpabe. (Agurkera trufosa batez uzten du Henry, berak ordainduriko garagardo hutsen aurrean).

HENRY.—Stik. Hi halakorik ez diat ezagutu. Beti entretenitzen nauk azken ordurarte eta nik ordaindutakoarekin erdi

lanpartuta ezer konpondu gabe hanka. (Stikek entzun ezin diolarik). Ez ba, txakurrak paatuko dik hurrengoan.

EGUNEZ KANPOAN. LAUTADA BAT

Egusementian tren luze bat, bere izaera mekanikoaz damutua bezala itzelezko lautada batetan lasterka eta pio pio afoniko batian.

EGUNEZ. BAGOI BAT

Lanera doazen gizonezkoek betetzen dute konpartimentoa. Isilik doaz, zer esango pentsatzen. Henryk apurtzen du isil-tasuna.

HENRY.—Ez dakit sinetsiko didazuen baina hil honetan bertan libra bitik gora egin duen patata bat atera dut neure ortutik.

Taldeko ironikoenak: libra bi eh!

HENRY.—Libra bi t'erdi ia ia.

DUCKYK (Barrezka).—Pasadan asteen libra t'erdikoa zela esan zenigun.

STEVENEK.—Ez pentsa Henry gezurretan dabilenik. Besteren bat izango zen hura.

IRONIKOAK.—Henryk diona ez inoiz zalantzan jarri. Eta, gainera, ez pentsa patata berberaz arituta ere egirik esaten ez duenik. Orain dela gutxi barazki eznormalei buruz hitzegtzen ari ziren irratiz eta harritzeko gauzak entzun nituen jakintsu haiengandik. Berrogei berrogeitamar bat urteko batek hazkundera gelditzen ez den hilondoko izatea dutela zioen. Horregatik beharbada hilaren lehenengotan libra t'erdikin atera bazuen lurretik, sinestekoa da hogegei egunetan Henryk diona irabaztea.

Bagoikideek ezin barregararik ezkutatu. Bat komunera joaten da eta besteak txiste kontatzen hasten dira gustora barre

egin ahal izateko. Henryk berak burla egin diotela somatu eta buru makur geltokirarte.

EGUNEZ KANPOAN. STIK BIZI DENEKO
ETXE AURREAN DAGOEN ENPARANTZA

Lorek atzera botatzen dute ugariaren ugariz eta ibai simulatuaren mila biurgune simetrikoez gauza bera. Henry ahateei ogi mamina jaurtitzen, asper asper eginda Stiken zai. Stik etxetik jeisten denean Henry arin eta deika joaten zaio.

HENRY.—Atzo harrapatu al zenuen trenea?

STIK.—Harrapatzeko astiz ibili nintzen baina aspaldi ezagutu nuen emakume batekin topo egin eta etxean bakarrik zegoela esanez afaltzera gonbidatu ninduen. Gaur goizean beraz ekarri nau. Emakumeekin ezin dut karrerarik egin, eskerrak nire emaztea tolerante samarra dela.

HENRY.—Stik, badakizu era hortako abenturak entzutea ez zaidala atsegin; eta badirudi nire treneko lagunei ere ez zaizkiela nireak gustatzen.

STIK (Burlaka).—Ez zara oraindik patata handiaren kontu gatzabako harekin ibiliko, ezta?

HENRY.—Zu ere haien modukoa zara. Desesperatuta.

Zer egingo dut ba nik? Ez daukat elkarrizketa gai hobirik eta.

STIK.—Zuk diozun gizonen bizitzak arruntak eta berez interes gutxidunak dira, eta beste gizon batzuen bizimodu arruntak gertaerek ez usté suteraziko dituztenik. Horrelako kontuekin jai dago. Kontaiezu zuri edo zure senitartekoren bati gertaturiko gauza bitxi edo harrigarriren bat. Berehala interesatuko dira eta ez eduki dudarik zutaz hitzegiten duten bakoitzean nolabaiteko harrokeriz egingo dutela.

HENRY.—Bai, konforme. Baina zertarako balio dit aholku horrek. Gauza aipagarririk ez zaidala gertatzen mila aldiz ez badizut esan, mutua naiz.

STIK.—Henry, txorokila ez izan. Asmamena zertarako da?

HENRY.—Bueno... baina esaidazu zer asmatu.

STIK (Modu klandestinoan orain ere parkea begiztatu eta hasten da).—Atzo goizean suge bat sartu zen zure oilatikian eta zazpitik sei txitatxo hil zituen; lehenengo hipnotizatu eta gero hainka egiten zien. Baina zazpigarrena begiak lumez erdi estaliak dituztenetarikoa zenez ezin izan zuen hipnotizatu eta honek, uste gutxien dena, erdizka ikusten zuen gorputz irristakor hartara jauzi egin eta mokoka zaitu zuen.

HENRY.—Asmakizun zolia benetan. Norberenean jaso ezkerro harrotzeko modukoa. «Eskerrikasko»- siku batez eten egin zuten.

EGUNEZ. TRENEKO BAGOIA

EDWARDEK.—Steven, zure osaba hil zela pare bat urte bai?

STEVEN.—Datorren hilean hirura doa.

EDWARD.—Gezurra dirudi. Atzo bertakoa balitz bezela ez dizugu oraintsu arte aipamenik ere egin eta...

STIK.—Hitzegitekorik eman zuen ba! Papeleta urnara sartzen zegoenean hiltzea be... Nori? ta hari gertatu behar.

«IRONIKOAK» (Henryri).—Nola dago perretxiko erraldoi hura? Farre algarak.

JOANNEK (Ironikoari).—Pitto burua ez hadi izan. Hura lebadura zaku bat huan.

—Henry guztiz amorratuta; Duckly gaztearen kontakizun bat entzutea besterik ez zitzaion falta.

DUCKLY.—Duela aste bete aita ta biok joan gara basora, ezagun batekin elkartu eta solasean hasteaz bat ezagun horrek (bapateko despistez) urrutiko muine batetara begiratu eta kristona botatzen digu: «Hango zuhaizpetan batu daitez-

keen perretxiko guztiak eskuz jasoko dituen gizonik ez da oraindik jaio.

(Ikuslegoaren arreta irabazi zuela, ziur).

Nire aitak ea oraindik edaria utzi ezinean zebilen muturreratu zion. Gizonak txorauta zirudien eta haraino joan behar genuela ikusteko eta haraino joan arte ez zeukan bakterik. Nire aitak hatsean ez zionez mozkor lorratzik sumatu, haruntz jo genuen. Sei bat kilometro oinezan bai. Total, heltzen gara hara ta ziertoa, hango perretxiko alde!

EDWARD.—Ez duk izango?

DUCKLY.—Perretxikoak zapaltzeko beste, ziento bat gizon kontsolatzeko dina.

HENRY (Asmakizun prestatuak egiten dion pisua jasan ezinik).
Ez dut ukatuko harrigarria denik, baina atzo arratsaldean, atzo bertan, nire oilategian zazpi txitatxotik sei suge batak hil zituen.

Denak batera (Harrituta).—Holakorik!

HENRY.—Ixi, interesgarriena zazpigarren txitatxoarena da ta.

(Zigarro bat pizten du, Bogart txiki haren aldean. Lotsarik ez zitzaion somatzen eta gaiztakeria hasteko ausardia izan ezker aurrera jarraitzea zein erreza den konturatzen hasia dela keinuen ziurtasunean igartzen zaio).

Bizirik atera zena begiak luma gangar batez estalia duten horietakoa zen. Ia ezin zuen sugerik ikusi eta beraz ez zen besteen moduan hipnotizatuta gelditu. Lurrean okertzen zen zerbait ikusi zuen soilik, gainera jaurti zitzaion eta hil arte mokokatu zuen.

KOROAK.—Horreatio! Nik inoiz...! Harrigarria zer da gero berau!

KANPOAN EGUNEZ. GELTOKIAN BIHARAMUNEAN

Guztiek hitz egingo diote trenaren zai dauden bitartean eta bera harro sentituko da guztien estima lortu duela ikusiz. Ba-

tek «kristolango hotza gaur eh!», besteak «bi egun besterik ez aste bururako», guztiek ere «fenomenoa haiz» adierazten duten esaldi eta keinuak.

GAEZ BARRUAN. RESTAURANT BATETAN

Zerbitzariak berezkoa ez duten finezia erakutsi guran dabilta. Mantelak zigarro ifnozenteek erreta ageri dira; platerak kolorez joanda.

HENRY.—Aste hau espeziala izan da niretzat Stik.

STIK.—Espeziala? (Karta irakurtzen ari da zer esaten duen jakin gabe). Bai, dudarik gabe. Zer afaldu behar duzu Henry?

HENRY.—Betikoa.

STIK.—Betikoa? Nola baina? Puntuan esaten didazu aste espeziala dela eta asteburuko egunik garaiena zuk eta zure emazteak astero afaltzen duzuen jateko tristeaz amaitu nahi duzu. Ogia baino arruntagoa zara Henry.

HENRY (Kokolo aurpegiz).—Arrunta?

STIK.—Bai, arrunta. Seguru oraindik ezkondu zineneko gantzontziloak ez dituzula aldatu. Hogeita hamabost urte ezkondu eta seme alaba bakar bat ere ez. Eta apustu egingo nuke ez dela antzutasunagatik, baizik eta geldoa zarelako.

KAMAREROAK (Gisako egoera konfliktiboetan presentzia adierazteko egin ohi den eztultxoaren ondotik) Gauon. Zeuok esango duzue.

Henry «betikoa» esaten saiatzen da baina Stikek gainetik egiten dio.

STIK.—Hasteko bi Quich Lorraine, gero beste bi languado Meunier... Karbonada Flamenkoa ere biontzat.

Stikek jarraitu ahala Henryk aurpegi negargarriagoa jarriko du eta karterari holako golpe reflejo bat egingo dio.

STIK.—Eta bukatzeko, nik neuk, Bella Elena madariak. (Aukeraketa bukatzen duenean poza aurpegiratzen zaio beste bataila bat irabazteagatik).

kamareroa joaten denean, Henryk: Gehiegi barkatzen dizudala uste dut.

STIK.—Bai zera! Zure onerako besterik ez nabil eta.

(Henry den beste moskeauta.)

Afaritxo honetan bertan ikusiko duzu zeinbat aholku aprobatxagarri esango dizkizudan.

GAUEZ BARRUAN. HENRYREN ETXEA. Emaztea sukaldean.

Henryri bibotea eta patilak sendotu zaizkio.

EMAZTEA (Su eta gar).—Begira, Henry, «Hegal zabal» aldizkarian argitaratu zuten artikulu bera egunkariak ere bada-
kar.

HENRY.—Lanetik nator eta ez nago txantxetarako Nancy.

EMAZTEA.—Benetan ari naiz. Tori. (Ematen dion bitartean sar-
rera erreztatzen dio) «Interes orokordun berri harrigarria funtzionari baten oilategian...»

HENRY (Adurra dariola).—Nancy!

EMAZTEA.—Eta hori ez da guztia. Bazkal ostean Dama batek Eskoziako iparraldetik pareko gertakizun bat ikusu duela kontatzeko hots egin dit telefonoz. (Pixkatera) Badakizu, gezur batek askoz ere kondenagaitzagoa dirudi beste batzuk bere aldera erakar ditzakenean.

HENRY.—Hau zelebratzekoa da! (Gatzontzitik hamar lagunentzako tarterakada bizitzeko lain hartzen du hatzamarretan).

EMAZTEA (Txilioka).—Zentzu bako hori. Ez horreitiño guzti hori bota. Gorputza errebentatuko zaizu golpean. Txoriburu. Hilebetean tensioa zaintzen horretarako. (Bla, bla, bla...).

EGUNEZ BARRUAN. HENRYREN ETXEA.

HENRY TELEFONOA ESKUAN

HENRY Stik? (...).—Bai, plantatu dedila mesedez. (...) Ezin dut gehiago Stil. Ez zaitez beti bezala gauzei garrantzia kentzen hasi. (...) Zer? (...) Begira, telefonoz adarjoterik ez dizut onartzen. Smith Panddon ezagutzen duzu ezta? (...) Bai, hoixe beroi, trenean nirekin joaten den isil hori.

Silloi baten espaldan jarri eta hanka bata bestearen gainera botatzen du. (...) Zer gertatzen den horrekin? Ba isila izango dela baina gaur goizean hasi da bere alabari oraintsu gertaturiko gauza batekin eta akabo nire egoera errespetagarria. (...) Gutariko inork ez genekien eta bera berbaldua ez denez... (...) Kozinamentuan ari zarela txotxolokerietarako astirik ez duzula? Txotxolokeria deritzozu?

STIK (Neska batekin konpartitzen duen ohetik jeikitzen ikusiko dugu. Alkondara lotzen ari den bitartean, aurikularra matreila eta sorburu baten artean estututa.)

Ea ba, esaidazu...

(Bagoian)

HENRY.—Arloa hauxe da. Smith Panddon'en alaba komedia musikaleko aktriz baten kotxeak lurreratu eta ia ia zauritu zuela. Eta gero aktriz ez zihoala kotxean baina umearen egoeraz oso arduratuta dagoela entzun behar. Erakargarri horrek kostariko ospea ohostu dit. (...) Nola diozu? Zerbait asmatzeko? (...) Errez esaten da. Baina zer asmatu?

Henry adi.

HENRY ISPILI AURREAN bere buruari falta duen atrebentzia eta hizlari sena atera nahian hasiko da, baina ekin ahala ziur ageriko da.

HENRY.—Bazegoen behin nire izeba neska zaharra Wellinton parkean eserita, tenpleu, jostun eguna txokolate ta ardaux goxoz ospatu ondoren eta etxeratzeko gogo gabe. Iluntzen ari zuen eta jende gero ta gutxiago zebilen kaleetan. Hala-ko batean berebil zoro bat kalea pasatzen ari zen taldetxo

baten gainera jausi zen eta itxura ondun gizonezko bat zapaldu zuen. Kotxepean zegoena ezik, besteak zerbaiten beldurrez edo ingurutik desagertu ziren. Lurrean zegoenak burua kotxepetik atera eta esan zion zapaltzaileari: «Ze motibo izan duzu pertsona bat apropos zapaltzeko? Gainera ez nauzu ezagutzen». Bestearen erantzuna ere harritzekoa: «Berdin zitzaidan zu edo beste edonor zapaltzea. Ni hiltzaile bat besterik ez naiz; Nik jakin behar dudana gauza bakarra pertsonak hiltzea da». Lurrean zegoen gizonezkoak burutik zerion odol txirrina bizkorra igurtziz: «Arrazonamentuak ez dirudi okerra; Baina esaidazu, orain, hiltzaileak noiztik kontsideratzen den jende aurrean aurkezteko bidezko era bat». Hiltzaileak ezer erantzutekorik ez eta besteak, hil orduko, bere burua aurkeztu zuen ikaragarriko serenitatez: «Jakik gutxienez, mixerable horrek, odolustu arte Larry Letruc naizela».

FUNDIDOA. BAGOIKO LAGUNAK AHOZABALIK ADI

(Bagoian)

—Hori bai gauza harrigarria.

—Ez sinestekoa ia.

—Zure izebari diozu? Eh?

HENRY.—Hori, ordea, ez da ezer. Pentsa, nire izebak, bera denaz, poliziarri deitzea pentsatu zuen lehenengotan, baina afektatuaren axola eza ikusirik tautik ez esatea erabaki zuen. Guzti hura ardo goxoak filtraturiko zerbait iruditu zitzaion eta hil elizkizunak bete behar diren eran bete ondoren, burubide arruntagoz, astia puntuginan ematea erabaki zuen.

Zeregin honetan zebilen behin bere adineko alargun batek bigarren kapituloa kontatu zion. Eta oraintxe dator harrigarriena. Gizon batek beste bat apropos kotxepean nola hartu zuen ikusi zuela esan zion, nola azkenatsean zegoenak aurkezpen hoberik ezagutzen ez zuen galdegin ziola

eta besteak atzetik hiltzen duten hiltzaileetarikoa ez zela eta Larry Letruc zeritzala! Letruc hari nahiko itxura ona ikusi ziola. Nire izebaren lagun honek elizkizunak bete behar diren eran bete ondoren, burubide arruntagoak iza-tea eta astia puntuginan ematea erabaki zuen.

BARRUAN GAUEZ

Henry mesaganotxeko ispiluauren aurrean bere eskuz idatzi-riko gezur egutegi antzeko batekin esku tartean. Kuaderno-txoan irakurtzen duena memorizatu eta erreztatzen saiatu-ko da.

FUNDIDOA.

KANPOAN EGUNEZ

Henry bagoian kontalari trebezia ez keinu batetan eta en-zulegoa ahozabalik.

FUNDIDOA.

B. Gez.

Henry etxeko pasiloan gezur bloka eskuetan zabalik hara ta hona.

FUNDIDOA.

K. Gez.

Henry ekinean bagoiko lagun harrituaren aurrean.

BAGOIAN EGUNEZ

DUCKLY.—Aspaldian kontulari zer zabiltza Henry!

henryk lepoa altxatuko du bere gustoko egoera adieraziz.

DUCKLY.—Kotaezu putzuarena baina.

henryk isilik egoteko esan nahiko duen zapaldu bat egingo dio zapatatetan.

DUCKLY (Jakinguraz zegoen entzuleriari).—Antza denez, bere auzoan ura ateratzeko putzu bat zabaltzen hasi omen zen bere aita eta...

HENRY.—Hago isilik, hori gaztetako tontolokeria huan.

DUCKLY.—Bai, arrazoia duzu horretan, duela bi urte gaur egun baino gazteagoa zinen, orduan berrogeita bederatzi urte besterik ez zenituen.

Henry nora begiratu ez dakiela.

DUCKLY.—Halaxe ba, putzua egiteko hasi da lurra zulatzen baina uraren kolorerik ez. Bi metro, lau ta ezebez, sei ta berdin... baina halako baten hasten da uroi zeren pare irtezen eta aitak ez zekiela igerian. Ura gero ta gorago ta igerian jakin ez. Eskerrak bizkor etorri zitzaiola akordura sabaira joatea ta eskailera nagusia hartzea, ta horri esker atera zen, bestela akaboa.

HENRYK bere burua nola justifikatu ez dakiela.—Jaramon egi-ten diozue honi? Oraindik ez duzue ezagutzen ala?

STEVEN.—Nork egin ziala sei metrotako salto mortal hori?

EDWARD.—Beronek, gizona.

Pixkat entrenatzen bahaiz Manchako kanala txakada batetan eginda daukak.

BARRUAN GAUEZ. HENRYREN ETXEA

Berokia kentzen duen bitartean: Gaur majo jo didate adarra trenean. Irabazitako ospe guztia galdu dut berriro.

Emakumearengana hurbiltzen delarik, galdetzen dio axo-
lage: Zer betiko solitarioa?

NANCY.—Ez maitia. Hilaren buruko solitarioa da, denetatik zai-
lena. Inoiz ez dut asmatzerik lortu, eta nolabait asmatzeak
beldurtu egingo ninduke. Nire amak bizitza osoan behin
bakarrik lortu zuen burutzea; berak ere beldurra zion.
Bere amaordeak ere behin soilik atera zuen, eta hark era-

gindako emozioz bapatean hil egin zen; eta nire amak behinobehin atera ezkerro hilgo zen ustea zeukan. Lortu zuen gauean hil egin zen. Bere osasuna txarra zen sasoi hartan, hori egia da, baina kointzidentzia bitxia izan zen.

HENRY.—Beldurtzen bazaitu ez egin.

NANCY (Deika).—Henry ikaraldia izan dut. Ia ia burutu egin dut. Bosteko diamanteak galerazi dit bukatzea.

HENRY.—Bueno... burutu dezakezu. Zortziko bihotza bederatziz zabal horretara pasatzen baduzu, bostekoa seikoaren azpian jar dezakezu.

Emazteak hatzamar arin eta perleziatuez berak proposaturiko mogimendua eginez, kartak talde egokietan ipiniko ditu. Ondoren bere gizonari begiratuko dio eta ezer esan ezinda arnasarik ez duelako izango, aulkitik hila eroriko da.

Henry, harrituta, begira geratuko zaio eta pixkatera bakarrik hitzegiten hasiko da emozioz: «Azkenez, azkenez nire bizitzan gauza izugarri bat gertatzen zait. Nire bizitza ya ez da oroimen kolore bakoen ilada bat. Trajedia hau ondo esplotatu behar dut».

Trajedia egoki adieraziko duten izenburuak gorpuzteko pentsatzen jartzen da: «Heredatutako aurreustea benetazkoa egingen da». «Hilaren buruko solitarioa: bere deitura belaunaldietan zehar justifikatu duen karta jokua».

FUNDIDOA.

Henry bere eskritorioan gutun bat bukatzear. Amaitzen duenean kartazalean sartu eta Essex Vedette idazten du haren gainean.

FUNDIDOA.

Henry, bere istoria kontatzen duen Essex Vedette izeneko egunkaria eskuetan, alai.

EGUNEZ TREN BAGOIAN. Henry ezik beste guztiak.

STEVEN.—Dolu orduetan ez da zuzena txistosoa izatea.

Besteak ados.

EDWARD.—Zer idatziko dugu egunkarirako?

STEVEN.—Nire ustez gauza laburtxo bat izan beharko litzateke.

DUCKLY.—Ea balio duen: (Papertxo bati begira) Bihotzeko atake baten ondorioz bapatean hil den Henry Blenkinthrope gure kide errespetatuaren emazteari ongi nahia.

KOROAK.—Bale, hoixe beroi.

EGUNEZ TRENEAN

Egusentia. Henry treneko joan etorrian bakar bakarrik.

Ahotsa OFFean: Henryk bagoiko lagunen harremanetatik alde egin zuen eta bidaia goizeko lehen trenean egiten hasi zen. Noizean behin pasadako lagunen baten sinpatia eta aditasuna irabaztea nahi izaten du bere kanario hoberenari edo bere azenario handienaren neurriari buruz hitzeginez. Ia ia berak ere ez du aldaketa sinesten.

BARRUAN GAUEZ. HENRYREN ETXEA

Berokia kontzen duen antartid: Gaueko lehenetan Henry bere eskritorean guri bat dukatzen. Amaitzen duenean kontatzen guri eta Esaxz Vedette kontatzen du haren lag: Zer betiko solitario?

NANCY.—Ez maitia. Hilaren buruko solitarioa. Henryk kontatzen duen Esaxz Vedette izaneko bere amordak ere behin soliko...